

Grundläggande granskning Gästrike Räddningstjänstförbund

Mars 2022

*Cecilia Axelsson
Linn Bergman*

Sammanfattning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 5a och 21a</i>	Gul	Direktionens förvaltning har utförts på ett delvis ändamålsenligt sätt under år 2021.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 5b</i>	Grön	Direktionen kan verifiera att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2021. Resultat mot driftbudget: + 4,9 MSEK
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-d, 21b, 22a-d, 23a-b</i>	Grön	Den interna kontrollen hänförlig till direktionens förvaltning har i stort varit tillräcklig under 2021. Brister noteras i beslut om åtgärder för att nå verksamhetsmålen. Vi har dock noterat brister i direktionens vidtagande av åtgärder för att nå mål för verksamheten.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till direktionen:

- Att direktionen vid redovisning av anmärkningar rörande uppfyllelse av verksamhetsmål vid behov vidtar tydliga åtgärder.

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla verkställande organ.

Direktionen, i sin roll som förbundsstyrelse, ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med tilldelade uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste direktionen bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelsen. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

Har förbundsdirektionens förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

1. Styrning, kontroll och åtgärder.
2. Måluppfyllelse för verksamheten.
3. Måluppfyllelse för ekonomin
4. Kontroll och åtgärder (kompletterande granskning)

Nr 1 utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Övriga områden bildar underlag för att bedöma om förvaltningen sker på ett ändamålsenligt (2) och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt (3).

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6 och följsamhet till tilldelade uppdrag i form av mål och budget 2021.

Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2021. I övrigt se "syfte och revisionsfrågor".

Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: grön (tillräckligt), gult (delvis) och rött (otillräckligt).

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har direktionen antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Verksamhetsplan 2021 fastställs 2020-11-27 §45.
2. Budget	a) Har direktionen antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Budget för 2021 antas 2020-11-27 §43.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för förbundets verksamhet?	Grön	Av verksamhetsplanen framgår att Gästrikre Räddningstjänst har tre inriktningsmål: <i>effektiv organisation, hållbar organisation</i> och <i>attraktiv arbetsgivare</i> . Till respektive inriktningsmål finns även flera verksamhetsmål.
	b) Finns mål formulerade för förbundets ekonomi?	Grön	I verksamhetsplanen anges att verksamheten ska bedrivas med god ekonomisk hushållning. Vidare anges att förbundet har tre finansiella mål: <i>soliditet 20%, investeringar i % av avskrivningar 100%</i> samt att <i>resultatet ska vara större eller lika med noll</i> .
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	De ekonomiska målen och verksamhetsmålen är mätbara och har indikationer och målvärden för uppföljning.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har direktionen upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till direktionen?	Grön	Uppföljning av verksamhetsmålen ska enligt direktiv ske månadsvis under året på förbundsledningens möten, samt rapporteras i tertialrapporter och årsredovisning.
	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	Grön	Både de finansiella målen och verksamhetsmålen följs upp i tertialrapport 1 och 2, samt i årsredovisningen. Verksamhetsmålen bedöms utifrån en tregradig skala (grön, gul, röd) och motivering till bedömningarna redovisas.

Granskningsiakttagelser

4. Rapportering och åtgärder	c) Vidtar direktionen tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Röd	Vid tertial 1 bedöms fem verksamhetsmål nås under året, fyra bedöms delvis uppnås, ett mål bedöms inte uppnås och ett av målen bedöms inte. Vid tertial 2 är bedömningen att fyra mål nås, fyra bedöms delvis nås och att ett inte kommer uppnås under 2021. Två av målen bedöms inte. Av protokoll kan vi inte utläsa att åtgärder vidtagits för att nå verksamhetsmålen. Vid avstämning med direktionens presidium framgår att direktionen följt och analyserat verksamhetsmålen löpande under året men att det varit i form av informationer och diskussioner, inte beslutspunkter.
	d) Vidtar direktionen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Grön	Samtliga ekonomiska helårsprognoser under 2021 visar ett underskott för förbundet. Vid tertial 2 anges att förbundet inte uppnått de finansiella målen för perioden januari - augusti 2021 och att målen inte kommer uppfyllas för 2021 om inte extra tillskott från medlemskommunerna görs till förbundet. Av protokoll från 2021-09-24 framgår att åtgärdsplan med genomförda och utredda åtgärder för att nå en ekonomi i balans presenteras. Av protokoll från sammanträdet 2021-05-28 framgår att direktionens ordförande givit i uppdrag till förbundet att utreda och presentera förbundets arbete kring besparingsåtgärder för att minska det prognostiserade underskottet för 2021, samt för en hållbar ekonomi för framtiden. Under 2021 har en översyn av förbundsordningen skett och från 1 januari 2022 gäller en ny förbundsordning där kostnadsfördelningen mellan medlemskommunerna är reviderad. Under året har ökat kommunbidrag skjutits till förbundet med 16,9 mnkr. Detta för att i ingången till 2022 nollställa det ackumulerade negativa balanskravsresultatet, vilket även inkluderar det underskott som skulle uppstått 2021 om inte tillskottet skett. Vid avstämning med direktionens presidium framgår att det varit medlemskommunerna som har hanterat frågan om ökat kommunbidrag 2021 och att direktionens AU har varit väl informerad.

Granskningsiakttagelser

5. Måluppfyllelse	a) När direktionen uppsatta mål för verksamheten?	Gul	I årsredovisningen görs uppföljning av verksamhetsmålen för 2021. Redovisningen sker i tabellform där bedömning av målanalysen åskådliggörs med hjälp av färger (grönt, gult, rött) Till varje mål lämnas även kommentarer. 2 av 10 mål är uppfyllda, 5 av 10 mål är delvis uppfyllda och 2 mål inte är uppfyllda. För ett mål saknas utfall att redovisa.
	b) När direktionen uppsatta mål för ekonomin?	Grön	Samtliga finansiella mål för 2021 uppnås. Förbundets redovisade resultat för 2021 är +4,9 mnkr och förbundet redovisar en ekonomi i balans.

Tilläggs tjänst: Kontroll och åtgärder

21. Direktiv för rapportering	a) Sker rapportering i enlighet med direktiv?	Grön	Av reglemente framgår att direktionen ska avsluta räkenskaperna med ett årsbokslut och sammanfatta det i en årsredovisning. Årsredovisningen ska upprättas med iakttagande av god redovisningssed. I årsredovisningen ska upplysning lämnas om utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid årets slut. Av verksamhetsplanen framgår att uppföljning av målen ska ske månadsvis på förbundsledningens möten samt rapporteras i tertialrapporter och årsredovisning. Rapporteringen bedöms ha skett i enlighet med ovan nämnda direktiv.
	b) Är direktionens direktiv heltäckande?	Grön	Direktiv anges för rapportering av både ekonomiska mål och verksamhetsmål.
22. Rapportering	a) Är rapportering till direktionen heltäckande vad gäller verksamhet?	Grön	Verksamhetsmålen följs upp i tertialrapport 1 och 2, samt i årsredovisningen. Verksamhetsmålen bedöms utifrån en tregradig skala (grön, gul, röd) och motivering till bedömningarna redovisas. Direktionen tar även del av löpande information gällande bland annat medarbetarperspektiv och räddning i samverkan vid sammanträdena.
	b) Är rapportering till direktionen heltäckande vad gäller ekonomi?	Grön	De finansiella målen följs upp i tertialrapport 1 och 2, samt i årsredovisningen. Vidare tar direktionen del av uppföljning av ekonomin på samtliga sammanträden under 2021.

22. Rapportering	c) Används mätetal för ekonomi, prestationer och kvalitet för att kontrollera verksamhet och ekonomi?	Grön	De finansiella målen och verksamhetsmålen är mätbara och har indikationer och målvärden för uppföljning. Vid uppföljning av verksamhetsmålen redovisas utfall med hjälp av mätetal och måluppfyllelsen bedöms utifrån en tregradig skala.
	d) Fokuserar rapportering på analys av måluppfyllelse och resultat?	Grön	Direktionen tar del av ekonomisk uppföljning vid sammanträdena i april, maj, september, oktober och november. De ekonomiska uppföljningarna innehåller utfall och resultat för perioden samt prognos för helåret. Utöver de ekonomiska uppföljningarna sker rapportering av verksamhet och ekonomi genom tertialuppföljning per april och augusti samt årsredovisning. Tertialrapporter och årsbokslut innehåller samma typ av ekonomiska information som budgetuppföljningar samt väsentliga händelser under perioden. Vidare redovisas resultat och bedömning av måluppfyllelse för fastställda verksamhetsmål samt nyckeltal.
23. Åtgärder	a) Preciserar direktionen vid behov vad som ska göras, när det ska göras och av vem?	Grön	Vid sammanträdet 2020-11-27 § 43 beslutar direktionen att ge ordförande i uppdrag att kalla till ett ägarsamråd under januari 2021, för att diskutera de framtida ekonomiska utmaningar förbundet står inför. Av protokoll från sammanträdet 2021-05-28 framgår att direktionens ordförande givit i uppdrag till förbundet att utreda och presentera förbundets arbete kring besparingsåtgärder för att minska det prognostiserade underskottet för 2021, samt för en hållbar ekonomi för framtiden.
	b) Säkerställer direktionen att åtgärder genomförs enligt lämnade direktiv?	Grön	Av årsredovisningen framgår att förbundet genomfört ett flertal aktiviteter för att bidra till minskade kostnader. Förbundet har tagit fram en handlingsplan för hållbar ekonomi genom en analys över förbundets ekonomi och vilka åtgärder som kan tas för att minska kostnaderna.